

Mogilno 2000

Fara mogileńska.

Pobenedyktynski zespół klasztorny.

Kościół Matki Boskiej
Nieustającej Pomocy.

Ratusz miejski.

Gnieźnińska katedra.

MOGILEŃSKA FARA

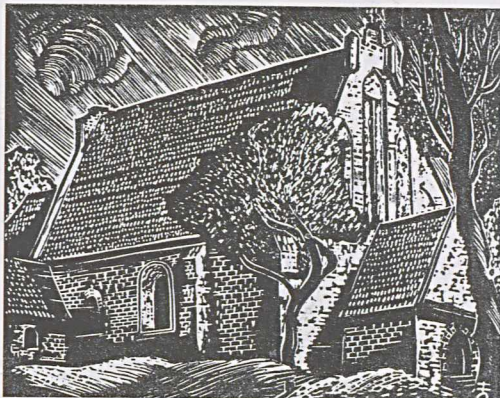
HISTORIA PARAFII PW. ŚW. JAKUBA WIĘKSZEGO APOSTOŁA W MOGILNIE.

Mogilno, miasteczko na Szlaku Piastowskim, wiodącym z Gniezna do Kruszwicy. Prawa miejskie otrzymało dnia 17 maja 1398 roku na mocy przywileju nadanego przez króla Władysława Jagiełłę. W mieście tym przez wieki, do 1927 roku, istniała tylko jedna parafia.

Pierwszy kościół pw. św. Jakuba pochodził z XII wieku, jego fundatorem był rycerz Zbilut - głowa potężnego rodu Pałuków. Obecny kościół farny, zbudowany w stylu gotyckim, pochodzi z 1511 roku, o czym informuje napis wyryty na północnej skarpie apsydy: „1511 consumata est”. Powyżej napisu jest widoczny najstarszy herb wykuty w kamieniu. Uroczysta konsekracja fary miała miejsce w Uroczystość Trójcy Przenajświętszej 24 maja 1592 roku, której dokonał ksiądz biskup Jan Gniazdowski, sufragan gnieźnieński. W kościele znajduje się łaskami słynący krucyfiks z 1511 roku, obraz św. Jakuba Apostoła i figury św. Jana i Matki Bożej. Drzwi prowadzące do zakrystii pochodzą z 1511 roku, a ołtarze boczne z XVII wieku. W kruchcie kościoła widnieją tablice poświęcone księdzu Piotrowi Wawrzyniakowi oraz Prymasowi Polski, ks. kard. Józefowi Glempowi.

Dzwonnicę wzniesiono w XVII wieku. Z tego okresu pochodzi także drzewo lipowe uznane za pomnik przyrody. Grotę Matki Bożej z Lourdes wybudowano w roku 1937. Obok kościoła znajduje się plebania, w której w latach 1898 - 1910 zamieszkiwał ks. Piotr Wawrzyniak.

26 kwietnia 1898 roku ksiądz arcybiskup Stablewski, obowiązki proboszcza kościoła farnego powierzył księdzu prałatowi Piotrowi Wawrzyniakowi ze Śremu, który znał już Mogilno, ponieważ wizytował tutejszy Bank Ludowy jako Patron Spółdzielni. Ks. Wawrzyniak urodził się 30 stycznia 1849 roku w Wyrzece koło Śremu. Zmarł 10 listopada 1910 roku w Poznaniu, a pochowany został na mogileńskim cmentarzu, gdzie w trzy lata po śmierci postawiono pomnik jak dotąd jedyny w Polsce. Ks. Wawrzyniak był nieustraszoną obrońcą

polskości, wybitnym działaczem narodowym i spółdzielczym, organizatorem spółdzielni bankowych i kółek rolniczych w Wielkopolsce, na Śląsku, Warmii i Mazurach. Był Patronem Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu. Był także przewodniczącym Rady Nadzorczej Banku Ludowego w Mogilnie. Był posłem na Sejm Pruski w Berlinie w latach 1894 - 1898. Wszyscy uważają, że ks. Piotr

Wawrzyniak był człowiekiem jakiego społeczeństwo w czasach najsilniejszego naporu niemieckiego potrzebowało. Niemcy nazywali go niekoronowanym królem Polski.

27 maja 1956 roku ks. kardynał Józef Glemp obok kościoła farnego, przy grocie Matki Bożej z Lourdes, sprawował Prymicyjną Mszę św. W latach seminaryjnych mieszkał wraz z matką i rodzeństwem w Stawiskach modląc się w farnym kościele przygotowując się do kapłaństwa.

Ksiądz Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński Henryk Muszyński w dniu 28 sierpnia 1994 roku poświęcił kopię Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej oddając pod opiekę Maryi mieszkańców ziemi mogileńskiej.

26 maja 1996 roku ks. kard. Józef Glemp, Prymas Polski, na Farnym Wzgórzu sprawował Dziękczynną Mszę św. w 40 - lecie Kapłaństwa.

Na 600 - lecie miasta Mogilna i 100 - lecie przybycia do Mogilna ks. Piotra Wawrzyniaka parafianie Mogileńskiej Fary wraz ze społeczeństwem Mogilna pod przewodnictwem ks. proboszcza Zenona Lewandowskiego ufundowali nowe ogrodzenie, nowe przejście do kościoła oraz granitowe schody, ołtarz przy Grocie i odnowili dwa ołtarze. Ponadto dokonano renowacji organów.

Na Jubileusz Roku 2000 planuje się rekonstrukcję i odnowienie głównego ołtarza. Już dzisiaj składamy serdeczne Bóg zapłać za ofiary złożone na ten cel, z zapewnieniem o modlitwie w Sanktuarium św. Jakuba w Mogilnie.

ks. Zenon Lewandowski - proboszcz

Konto
Archidiecezja Gnieźnieńska. Parafia św. Jakuba Ap. (FARA)
ul. Bernardyńska 12, 88 - 300 Mogilno
Bank Gdański S. A. Oddział w Mogilnie
300823 - 19275 - 136
B. B. G. SA Mogilno, ul. Kościuszki 16

Park Miejski - pomnik ks. Piotra Wawrzyniaka.

Styczeń

„Nie lękaj się. Sprawy ludzkie szerokie mają brzegi.”

Papież Jan Paweł II

Pn	3 Danuty, Genowefy	10 Jana, Wilhelma	17 Antoniego, Rościsława	24 Franciszka, Felicji	31 Jana, Ludwika
Wt	4 Anieli, Eugeniusza	11 Honoraty, Matyldy	18 Małgorzaty, Piotra	25 Pawła, Miłosza	
Śr	5 Edwarda, Szymona	12 Arkadiusza, Benedykta	19 Henryka, Mariusza	26 Tymoteusza, Tytusa	
Cz	6 Objawienie Pańskie	13 Hilarego, Weroniki	20 Fabiana, Sebastiana	27 Anieli, Jerzego	
Pt	7 Rajmunda, Lucjana	14 Feliksa, Domosława	21 Agnieszki, Jarosława	28 Tomasza, Juliana	
So	1 Bożej Rodzicielki	8 Seweryna, Mściława	15 Pawła, Izydora	22 Św. Wincentego Pallotiego	29 Bolesławy, Zdzisława
N	2 Bazylego, Grzegorza	9 Święto Chrzta Pańskiego	16 Marcelego, Włodzimierza	23 Ildefonsa, Rajmunda	30 Hiacynty, Martyny

Figura Matki Bożej.

Mogilno
2000

Luty

„Człowiek jest większy, gdy klęczy.”

Jan Budziaszek

Pn		7	Ryszarda, Teodora	14	Cyryla, Metodego	21	Eleonory, Piotra	28	Ludomira, Oswalda	
Wt	1	Brygidy, Ignacego	8	Hieronima, Sebastiana	15	Jowity, Faustyna	22	Małgorzaty, Piotra	29	Romana
Śr	2	Ofiarowanie Pańskie	9	Apolonii, Cyryla	16	Danuty, Julianny	23	Izabeli, Polikarpa		
Cz	3	Błażeja, Oskara	10	Scholastyki, Jacka	17	Aleksego, Zbigniewa	24	Macieja, Bogusza		
Pt	4	Joanny, Weroniki	11	NMP z Lourdes	18	Konstancji, Szymona	25	Wiktora, Cezarego		
So	5	Agaty, Adelajdy	12	Eulalii, Modesta	19	Konrada, Arnolda	26	Aleksandra, Mirośława		
N	6	Doroty, Pawła	13	Katarzyny, Grzegorza	20	Leona, Ludomira	27	Anastazji, Lecha		

Wielki Post

Nabożeństwo Drogi Krzyżowej u piątek

godz 16⁰⁰ dla dzieci

godz 17⁰⁰ dla młodzieży i starszych

Gonzkie Łale - niedzielą godz 16⁰⁰

Portal gotycki.

Mogilno
2000

Marzec

*„Jak trudno jest miłować -
ale jak warto jest miłować.”*

Kardynał Stefan Wyszyński

Pn		6 Róży, Wiktora	13 Bożeny, Krystyny	20 Klauдії, Maurycego	27 Lidii, Ernesta
Wt		7 Perpetuy, Felicyty	14 Matyldy, Leona	21 Benedykta, Lubomira	28 Anieli, Jana
Śr	1 Antoniny, Albiny	8 Popielec	15 Anastazji, Klemensa	22 Katarzyny, Bogusławy	29 Bertolda, Wiktora
Cz	2 Heleny, Pawła	9 Franciszki, Katarzyny	16 Izabeli, Hilarego	23 Pelagii, Turybieszka	30 Amadeusza, Leonarda
Pt	3 Kunegundy, Tycjana	10 Aleksandra, Cypriana	17 Zbigniewa, Petryka	24 Gabriela, Marka	31 Beniamina, Gwidona
So	4 Kazimierza, Eugeniusza	11 Konstancy, Ludysława	18 Cyryla, Edwarda	25 Zwiastowanie Pańskie	
N	5 Teofila, Fryderyka	12 Alojzego, Justyny	19 Uroczystość św. Józefa	26 Emanuela, Teodora	

Krzyż z głównego ołtarza.

Mogilno
2000

Kwiecień

„Chrystus jest wśród nas przez tych, którzy cierpią.”

Papież Jan Paweł II

Pn	3	Ryszarda, Sylwestra	10	Makarego, Michała	17	Roberta, Rudolfa	24	Poniedziałek Wielkanocny
Wt	4	Izydora, Wiesławy	11	Filipa, Gemmy	18	Bogusławy, Apoloniusza	25	Marka, Jarosława
Śr	5	Ireny, Wincentego	12	Juliusza, Lubosława	19	Leona, Adolfa	26	Marzeny, Marii
Cz	6	Marcelego, Wilhelma	13	Marcina, Przemysława	20	Wielki Czwartek	27	Felicji, Zyty
Pt	7	Donata, Rufina	14	Justyna, Waleriana	21	Wielki Piątek	28	Piotra, Ludwika
So	1	Grażyny, Ireny	8	Julii, Waltera	15	Anastazji, Teodora	22	Wielka Sobota
N	2	Teodozji, Franciszka	9	Marii, Dymitra	16	Niedziela Palmowa	23	Zmartwychwstanie, Pańskie
							30	Święto Miłosierdzia, Bożego

Wielki Post

Nabożeństwo Drogi Krzyżowej u piątek

godz 16⁰⁰ dla dzieci

godz 17⁰⁰ dla młodzieży i starszych

Gonzkie Łale - niedziela godz 16⁰⁰

>O<

Dnia 7 maja 2000r.

42 dzieci po raz pierwszy

w parafi uczestniczyło

w Ofiarze Mszy Świętej

bc

24 maj 2000r.

Do Sakramentu Bierzmożenia
przystąpiły 42 osoby

Młodzież, która przystąpiła do bierzmowania
 24 maja, 2000. ks. Biskup Stanisław Gądecki,
 Dziekan ks. Stanisław Zywert, Proboszcz - ks. Zemor Sewanudowski
 wikariusz - ks. Witold Ceglarek

Biskup Stanisław Gądecki z dziećmi

Narodowa pielgrzymka Polaków do Rzymu

Z naszej parafii w poniedziałek 3 lipca 2000r. pod przewodnictwem Księdza Zenona Lewandowskiego wyruszyła Narodowa Jubileuszowa Mogileńska Pielgrzymka do Rzymu po Mszy św. w kościele o godz. 6.30. Uczestniczyło 48 osób.

Punktem szczytowym narodowej pielgrzymki były dwa spotkania z Ojcem Świętym, które odbyły się w czwartek 6 lipca na Placu św. Piotra. O godz. 8.00 rano Msza św. pod przewodnictwem Ojca św. Z Papieżem koncelebrowali, Prymas Polski i Biskupi, kapłani wśród nich Ks. Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński Henryk Józef Muszyński. Drugie wieczorne spotkanie „Piękna nasza Polska cała” zakończone Apelem Jasnogórskim. W drugim dniu pobytu w Wiecznym Mieście uczestniczyliśmy w Mszy świętej koncelebrowanej w bazylice św. Jana na Lateranie pod przewodnictwem Ks. kardynała Henryka Gulbinowicza i Ks. Arcybiskupa Henryka Muszyńskiego. Kazanie wygłosił emerytowany ordynariusz koszalińsko –kołobrzeski bp. Ignacy Jeż. Pielgrzymka wiodła przez Asyż, Rzym, Montecassino, Florencję i Wenecję.

Jan Paweł II wśród rodaków na placu św. Piotra (6 lipca 2000 r.)

ODPUST

22-23 lipca 2000

W sobotę 22 lipca 2000r. Mszą świętą, nieszporanami i procesją rozpoczęły się doroczne Uroczystości ku czci św. Jakuba Apostoła Większego - Patrona naszego Kościoła i Parafii - pod hasłem Ze świętym Jakubem w III Tysiąclecie

Centralna uroczystość odpustowa odbyła się w niedzielę 23 lipca o godz 12.⁰⁰ Sumę odpustową odprawił ks. Prałat

dr. Bronisław Michalski z Tixemeszka, a kazanie wygłosił ks. Dziekan Kanonik Stanisław Zywert z Pałędzia Kościelnego

Po Mszy św. odbyła się procesja eucharystyczna wokół Kościoła i poświęcenie pojazdów mechanicznych

29 lipca

Zwyczajem lat ubiegłych w ogrodach faryżach odbyła się "hiesiada" - festyn. W jego programie były: zabawy, gry, zawody sportowe, loteria fartowa oraz możliwość nabycia miodu św. Jakuba. Festyn Dni Jakubowych zakończył się Apelami faszogórskimi o godz 21⁰⁰

Grota Matki Bożej z Lourdes.

*„I kto by przyjął jedno takie dziecko
w imię moje, mnie przyjmuje.”*

Mt 18, 5

Maj

Dzieci Komunijne z Prymasem Polski.

Mogilno
2000

Pn	1 Józefa Rzemieślnika	8 Stanisława, Wiktora	15 Izydora, Zofii	22 Wiesławy, Heleny	29 Urszuli, Magdaleny
Wt	2 Anastazego, Zygmunta	9 Grzegorza, Pachomiusza	16 Andrzeja, Szymona	23 Dezyderiusza, Renaty	30 Joanny, Jana
Śr	3 NMP Królowej Polski	10 Izydora, Antonina	17 Weroniki, Sławomira	24 NMP Wspom. Wiernych	31 Anieli, Jana
Cz	4 Floriana, Moniki	11 Ignacego, Władysława	18 Jana, Eryka	25 Bedy, Grzegorza	
Pt	5 Ireny, Waldemara	12 Pankracego, Dominika	19 Piotra, Iwony	26 Filipa, Pauliny	
So	6 Filipa, Jakuba	13 Serwacego, Roberta	20 Bernardyna, Aleksandra	27 Augustyna, Juliana	
N	7 Ludmiły, Benedykta	14 Macieja, Bonifacego	21 Jana, Wiktora	28 Justyny, Jaromira	

Ołtarz Serca Pana Jezusa.

Mogilno
2000

Czerwiec

„Czyż prawdą nie jest to, co się najmocniej czuje ?”

Karol Wojtyła

Pn		5 Bonifacego, Walerii	12 NMP Matki Kościoła	19 Gerwazego, Protazego	26 Jana, Pawła
Wt		6 Norberta, Pauliny	13 Antoniego, Lucjana	20 Benigny, Florentyny	27 Władysława, Cyryla
Śr		7 Roberta, Wiesławy	14 Bazylego, Walerego	21 Alicji, Alojzego	28 Ireneusza, Leona
Cz	1 Wniebowstąpienie Pańskie	8 Maksyma, Seweryna	15 Jolanty, Wita	22 Ciała i Krwi Pańskiej	29 Piotra, Pawła
Pt	2 Marcelina, Marianny	9 Efrema, Felicjana	16 Benona, Aliny	23 Wandy, Zenona	30 Najśw. Serca Jezusowego
So	3 NMP Królowej Apostołów	10 Małgorzaty, Bogumiła	17 Alberta, Laury	24 Jana Chrzcziciela	
N	4 Franciszka, Kwiryra	11 Zesłanie Ducha Świętego	18 Trójcy Przenajświętszej	25 Łucji, Wilhelma	

27. 08. 2000

Święto dziękczynienia
za zebrane płony

W naszej parafii o godz. 10³⁰ została
odprawiona przez ks. Proboszcza
Zenona Lewandowskiego dziękczynna
Msza św. za zebrane płony

Katedra od strony południowej

Nawa główna – widok na barokową konfesję z relikwiarzem

Per merita S. Adalbera Christe nos exaudi.
atque ejus precibus nobis succurre miseris.

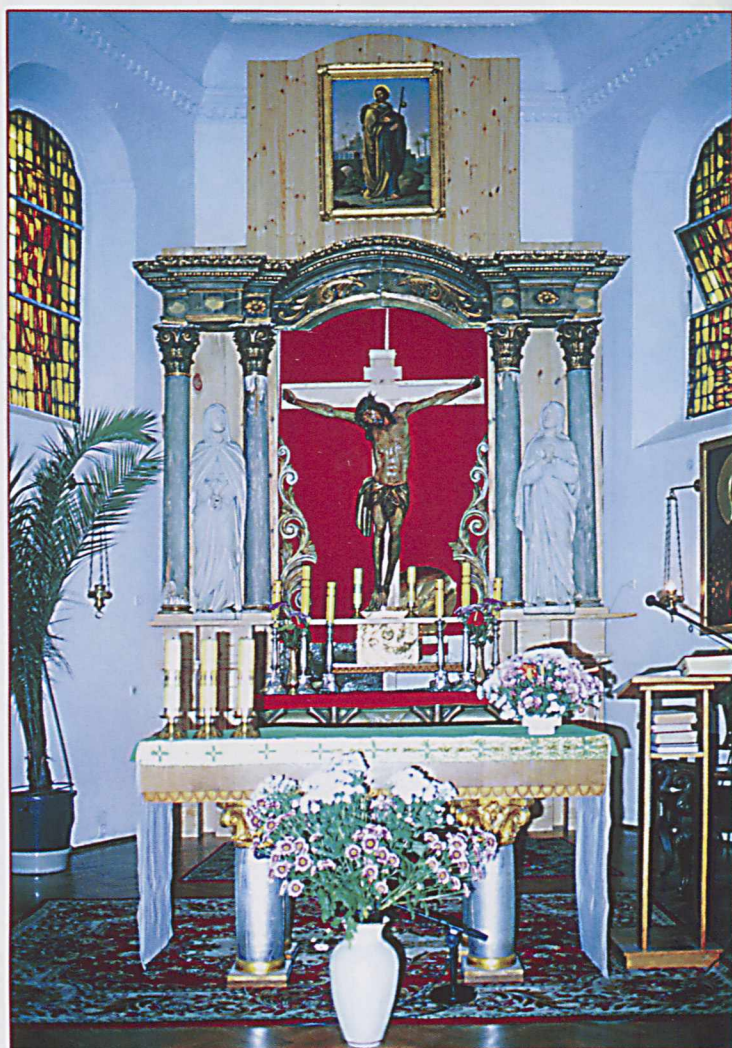

Z naszej parafii w środę 27 września o godz. 8.30 pod przewodnictwem Księdza Zenona Lewandowskiego wyruszyła autokarem 48 osób Pielgrzymka do Grobu św. Wojciecha w katedrze Gnieźnieńskiej w Roku Jubileuszowym była to dekanalna Pielgrzymka.

O godzinie 10.30 nastąpiła procesja z kościoła św. Jerzego do katedry i przejście przez Drzwi Gnieźnieńskie i uczestniczyliśmy w katechezie o św. Wojciechu. O godzinie 12.00 uczestniczyliśmy we Mszy świętej koncelebrowanej pod przewodnictwem Ks. Biskupa Stanisława Gądeckiego z udziałem kapłanów i wiernych dekanatu mogileńskiego.

O godzinie 13.30 zwiedziliśmy Prymasowskie Seminarium Duchowne filię Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Po modlitwie u Grobu św. Wojciecha udaliśmy się na ziemię lednicką.

Ołtarz główny.

Mogilno
2000

Lipiec

„Bycie kruszonym jest znakiem,
że dusza podoba się Panu Bogu.”

Bł. Ojciec Pio

Pn	3	Tomasza, Anatola	10	Olafa, Filipa	17	Bogdana, Jadwigi	24	Kingi, Krystyny	31	Ignacego, Heleny
Wt	4	Elżbiety, Teodora	11	Benedykta, Olgi	18	Szymona, Fryderyka	25	Jakuba, Krzysztofa		
Śr	5	Marii, Antoniego	12	Brunona, Jana	19	Wincentego, Mariusza	26	Anny, Joachima		
Cz	6	Teresy, Dominiki	13	Andrzeja, Kunegundy	20	Czesława, Hieronima	27	Julii, Natalii		
Pt	7	Benedykta, Sędzysława	14	Kamila, Bonawentury	21	Wawrzyńca, Daniela	28	Wiktora, Walerego		
So	1	Niepokal. Serca NMP	8	Eugeniusza, Elżbiety	15	Henryka, Włodzimierza	22	Marii, Magdaleny	29	Marty, Ludmiły
N	2	Urbana, Marii	9	Weroniki, Zenona	16	NMP z Góry Karmel	23	Brygidy, Apolinarego	30	Piotra, Julity

Ołtarz Matki Bożej Anielskiej.

Mogilno 2000

Sierpień

„Jakie gniazdo - takie ptaki.”

Bł. Marcelina Darowska

Pn		7 Przemienienie Pańskie	14 Maksymiliana, Alfreda	21 Piusa, Joanny	28 Augustyna, Aleksandra
Wt	1 Alfonsa, Juliana	8 Dominika, Cypriana	15 Wniebowzięcia NMP	22 Marii, Cezarego	29 Sabiny, Jana
Śr	2 Euzebiusza, Gustawa	9 Romana, Edyty	16 Rocha, Stefana	23 Róży, Apolinarego	30 Feliksa, Małgorzaty
Cz	3 Lidii, Nikodema	10 Wawrzyńca, Borysa	17 Jacka, Julianny	24 Bartłomieja, Jerzego	31 Rajmunda, Bohdana
Pt	4 Jana, Dominika	11 Klary, Zuzanny	18 Heleny, Ilony	25 Ludwika, Józefa	
So	5 Matki Bożej Śnieżnej	12 Lecha, Hilarii	19 Bolesława, Jana	26 NMP Częstochowskiej	
N	6 Sławy, Jakuba	13 Hipolita, Diany	20 Bernarda, Sobiesława	27 Moniki, Cezarego	

Deklaracja
Pielgrzymka
do Grobu
św. Wojciecha

27.09.2000

Widok nawy głównej

Późnorenesansowy szczyt katedry między wieżami z 2 poł. XVII w. z herbem abp. M. Łubieńskiego

Konfesja i relikwiarz św. Wojciecha – dzieło Piotra van der Renena z 1622 r.

Pomnik Prymasa Tysiąclecia kard. Stefana Wyszyńskiego

CERTYFIKAT

w Roku Pańskim 2000

do Gniezna przybył szczęśliwie

i w uroczystościach Milenium

Synodu - Zjazdu Gnieźnieńskiego

uczestniczył.

Papież Sylwester II

Cesarz Otton III

MIL OTTONI

Bolesław Chrobry

ks. Zdzisław Lewandowski

Gniezno, 27 września 2000.

Obchody uroczystości 90-tej rocznicy śmierci
ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka, proboszcza
mogileńskiego w latach 1898-1910, nieustraszonego
obroncy polskości, wybitnego działacza narodowego
i społecznego, kaptana Czynu i Niekorowanego
króla Polski oraz poświęcenie odrestaurowanych
ołtarzy - 12 listopada pod przewodnictwem
ks. Arcybiskupa Metropolity Gnieźnieńskiego

Powitanie ks. Arcybiskupa przez dzieci

Uroczysta Msza św w kościele Torzym
pod przewodnictwem ks. Arcybiskupa
Henryka Muszyńskiego

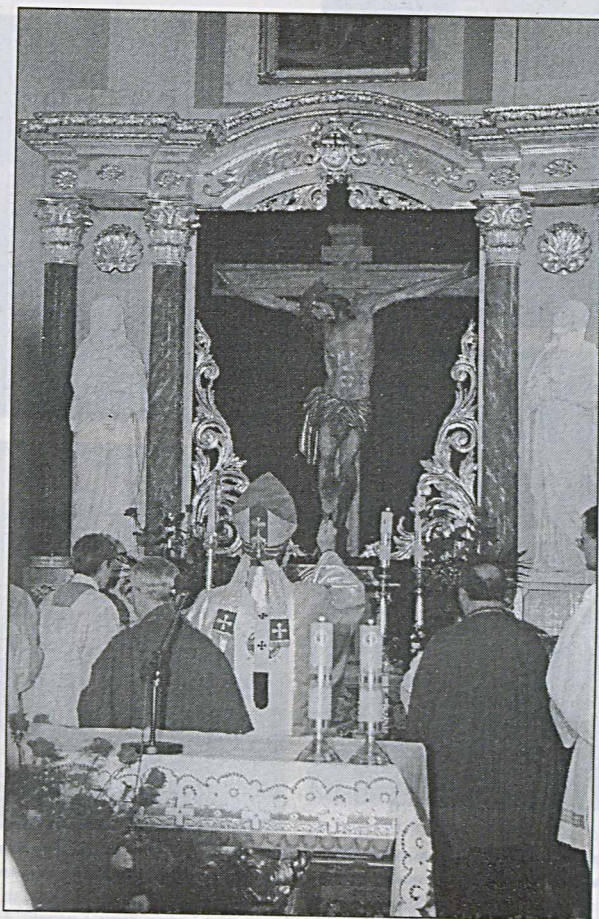
W roczysta Msza św w intencji ojczyzny za Ryżku

Uroczysta Msza św. pod przewodnictwem ks. Arcybiskupa Henryka Muszyńskiego.

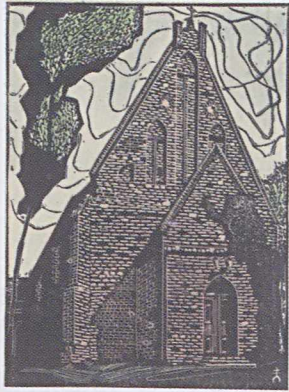
Podziękowania

Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim, którzy pomogli mi przygotować uroczystości Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, 1000-lecia Archidiecezji i Metropolii Gnieźnieńskiej, 90-tej rocznicy śmierci ks. Piotra Wawrzyniaka – proboszcza mogileńskiego w latach 1898-1910, obrońcy polskości, wybitnego działacza narodowego i spółdzielczego, Kapłana Czynu i Niekoronowanego Króla Polski w dniach od 10-12 listopada: dzieciom, młodzieży, młodym aktorom, którzy przygotowali montaż poetycko - teatralno - muzyczny z gimnazjum i SP nr 2, rodzinom, osobom samotnym, międzynarodowej firmie transportowej Zbych – Pol

oraz firmie handlowo - usługowej Patryk, redakcji „Orędownika”, siostrzynie zakonnej, ks. Prefektowi, całemu duchowieństwu, władzom powiatowym i gminnym. Dziękuję dyrektorom szkół, organizacjom samorządowym i powiatowym, chórowi z parafii św. Jana i chórowi ze Śremu, organistom, Matkom Różańcowym, pocztom sztandarowym, policji, straży miejskiej, trębaczom. Wyrażam wdzięczność wszystkim ofiarodawcom i miłośnikom z parafii św. Jana i Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Serdecznie Bóg zapłać dyrekcji i pracownikom Mogileńskiego Domu Kultury oraz Pracowni Reklam i Szyldów p. W. Kozłowskiego.

ks. Proboszcz
Z. Lewandowski

Orędownik na Powiat Mogileński

Wydanie specjalne z okazji 90 rocznicy śmierci ks. Piotra Wawrzyniaka

10 - 12 listopada 2000 r.

Niekoronowany Król Polski

W numerze:

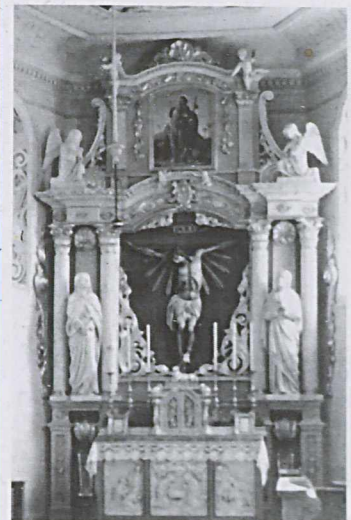
Program obchodów 90. rocznicy śmierci ks. Piotra Wawrzyniaka w dniach 10 - 12 listopada 2000 r. w Kościele pw. św. Jakuba w Mogilnie - str. 2

Kronika wydarzeń związanych z obchodami kolejnych rocznic wawrzyniackich w Mogilnie - str. 3

Życie i dzieło ks. Piotra Wawrzyniaka - str. 4 - 5

Ółtarze farne - str. 7 - 8

Fragmety mowy pożegnalnej ks. Józefa Kłosa wygłoszonej podczas uroczystości pogrzebowych Króla Czynu - str. 2, 6

Ółtarz główny Kościoła pw. św. Jakuba Ap. przed demontażem.

*W roku wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa
zapraszam
na uroczystości 90 rocznicy śmierci
ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka*

*ks. Zenon Lewandowski
proboszcz mogileńskiej fary*

Mogilno, 10-12 listopada 2000 r.

Program uroczystości rocznicowych w mogileńskiej farze

Piątek - 10 listopada - 90. rocznica śmierci ks. Piotra Wawrzyniaka

Mauzoleum
ks. Piotra Wawrzyniaka.

Godz. 12:00 - Msza św. koncelebrowana przy grobie ks. Piotra Wawrzyniaka, pod przewodnictwem dziekana śremskiego ks. Kanonika Mariana Boruckiego.

Godz. 14:00 - Dom Kultury - „Ksiądz Prałat Piotr Wawrzyniak - Człowiek, Kapłan, Społecznik” - montaż poetycko - teatralno - muzyczny w wykonaniu uczniów Gimnazjum i Szkoły Podstawowej nr 2 z Mogilna.

Sobota - 11 listopada - Święto Niepodległości

Godz. 11:00 - Uroczysta Msza św. w intencji Ojczyzny na Rynku w Mogilnie.

Niedziela - 12 listopada - Uroczystości główne

Godz. 12:00 - Uroczysta Msza św. w kościele pw. św. Jakuba Większego Apostoła pod przewodnictwem Jego Ekscelencji Księdza Arcybiskupa Henryka Muszyńskiego, Metropolity Gnieźnieńskiego w 90. rocznicę złożenia zwłok ks. Piotra Wawrzyniaka na mogileńskim cmentarzu i poświęcenie odrestaurowanych ołtarzy farych.

Godz. 15:30 - Nieszpory na cmentarzu mogileńskim przy grobie ks. Piotra Wawrzyniaka pod przewodnictwem J. E. Ks. Arcybiskupa Henryka Muszyńskiego, Metropolity Gnieźnieńskiego.

Pomnik Króla Czynu
w mogileńskim Parku Miejskim.

KRÓL CZYNU

Fragmety Mowy żałobnej, którą wygłosił przy zwłokach ś.p. Księdza Prałata Piotra Wawrzyniaka, Patrona Spółek Zarobkowych, Proboszcza Mogileńskiego, na nabożeństwie żałobnym w poznańskiej farze X. Józef Kłos, Ojca św. Piusa X Tajny Podkomorzy, redaktor Przewodnika katolickiego.

Najprzewielebniejszy Księżu Biskupie!

Wielebni Bracia!

Żałobny Narodzie!

Umarł ksiądz prałat Wawrzyniak!

Oto Jobowa wieść, co jak grom straszny a niespodziewany spadła na całą naszą dzielnicę, co mówię, na całą Polskę, a bolesnem echem odbije się tak daleko, jak polska sięga mowa a z nią świadomość o sprawach Kościoła i narodu.

Pochylcie się ze czcią sztandary całego kraju, grajcie żałobne Miserere, kościelne dzwony, nućcie posępne psalmy, kapłani, służycie ołtarza, mówcie zaduszne pacierze, wierni Chrystusowi, panowie w pałacach z ludu czeladką po strzechach i chatach, wdzięczności czyńcie ofiary, bo ten, co szedł przed ludem na okazanie drogi ... Żeby był wodzem na drodze obojogo czasu, - umarł! Dąb królewski, co wzrostem przerastał las cały, a pod którego konary tuliła się gromada drzewiąt leśnych, runął nagle, piorunem śmierci strzaskany! Więc żałuj go zbołałem sercem, narodzie, bo ubył ci wielki mąż, na którym spoczęło prawdziwe błogosławieństwo Boże, mąż, który w mądrości swojej umiał drogi Opatrzności nie tylko sam odkrywać, ale i wskazywać innym, a zabrał ci go Bóg w chwili, w której tak bardzo ci potrzeba wypróbowanych wodzów w ciężkim twoim pochodzie. I już słyszysz podszepty ducha-kusiela: Czemu Pan Bóg wybrał sobie taką ofiarę? Czemu nie w inną stronę skierowała się kosa śmierci? Czemu? Czemu?

Ciąg dalszy str. 6

Tablica pamiątkowa na ścianie
„Księżówki” w Zakopanem.

Kronika obchodów kolejnych rocznic wawrzyniakowskich w Mogilnie

12.XI.1910 - Uroczystości pogrzebowe ks. Piotra Wawrzyniaka w poznańskiej farrze.

13.XI.1910 - Uroczystości pogrzebowe w kościele poklasztornym i pogrzeb na cmentarzu mogileńskim. Na mogile ks. Wawrzyniaka nie składano kwiatów ani wieńców, zgodnie z życzeniem. Znany był powszechnie jego pogląd, że zamiast wydawać pieniądze na kwiaty, które zostaną złożone na jego grobie, lepiej przeznaczyć te środki finansowe na cele społeczne. Tak uczyniono a pieniądze nie wydane na zakup kwiatów przekazano Towarzystwu Czytelnicy Ludowych.

14.XI.1910 - Msza Święta żałobna w kościele farnym odprawiona przez ks. Mieczysława Brodowskiego.

10.XI.1913 - Poświęcenie Grobu - Pomnika - Mauzoleum ks. Wawrzyniaka przez ks. bp. St. Adamskiego. Pomnik wykonano wg projektu St. Cybichowskiego a popiersie wg Wł. Marcinkowskiego.

10.XI.1935 - Msza św. w kościele farnym. Modlitewne nabożeństwo na cmentarzu z kazaniem dawnego wikariusza ks. Piotra Wawrzyniaka - ks. St. Płoszyńskiego. Uroczystości miejskie m. in. akademia, referat ks. prob. M. Brodowskiego; nadanie głównej ulicy miasta, najbardziej z nim związanej, jego imienia i nazwiska. Ulicę Klasztorną nazwano ulicą Ks. P. Wawrzyniaka. Po II wojnie światowej to ulica Marchlewskiego a obecnie Benedyktyńska.

20.XI.1960 - Ogólnopolskie uroczystości religijne w Mogilnie, upamiętniające 50. rocznicę śmierci wielkiego Polaka z udziałem arcybiskupów gnieźnieńskich i poznańskich. Ks. Abp Antoni Baraniak odprawił pontyfikalną Mszę św., a kazanie wygłosił Ks. Kardynał Stefan Wyszyński. Po południu nad grobem ks. Piotra Wawrzyniaka księża biskupi, duchowieństwo i licznie zebrani wierni odmówili modlitwy za Jego duszę.

10.XI.1985 - Uroczyste obchody 75. rocznicy śmierci ks. P. Wawrzyniaka z inicjatywy ks. bp. Jana Michalskiego i ks. St. Podlewskiego, dziekana mogileńskiego. Msza św. celebrowana przez J. Em. Ks. Kardynała Józefa Glempa w klasztorze. Wystawa okolicznościowa „Życie i działalność ks. Piotra Wawrzyniaka”. Nabożeństwo przy grobie ks. prałata na cmentarzu mogileńskim z udziałem Prymasa Polski, biskupów archidiecezji gnieźnieńskiej - Jana Czerniaka, Jana Michalskiego, Jana Nowaka, rektora Prymasowskiego Seminarium Duchownego w Gnieźnie ks. dr. Bogdana Wojtusia, duchowieństwa diecezjalnego i rzesz wiernych. Uroczystości miejskie - to oddanie do użytku nowej siedziby Banku Spółdzielczego w Mogilnie.

10.XI.1995 - Uroczysta Msza św. w kościele farnym pod przewodnictwem ks. bp. Stanisława Gądeckiego. Odświeżenie w krużganku kościoła farnego tablicy pamiątkowej ufundowanej przez PSL w Mogilnie. Ponadto sesja naukowa z udziałem m.in. prof. dr. Ryszarda Bendera z KUL-u i ks. prof. Kazimierza Śmigła.

10.XI.1998 - Msza św. pod przewodnictwem Abp. Metropolity Gnieźnieńskiego Henryka Muszyńskiego w kościele farnym. Odświeżenie i poświęcenie pomnika ks. P. Wawrzyniaka w mogileńskim parku. Z inicjatywą jego budowy wystąpili trzy lata wcześniej działacze PSL. Ponadto wybito 50 sztuk pamiątkowego medalu.

30.I.1999 - 150 rocznicę urodzin wielkiego POLAKA uczczono uroczystą Mszą św. i złożeniem kwiatów na Jego grobie.

Grób ks. Piotra Wawrzyniaka, popiersie dłuta Wł. Marcinkowskiego.

Prymas Polski i ks. dziekan St. Podlewski podczas uroczystości przy grobie ks. P. Wawrzyniaka - 1985 r.

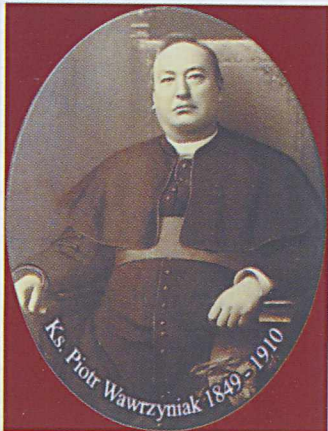
Rzesze wiernych w czasie uroczystości na cmentarzu grzebalnym - 1985 r.

Tablica pamiątkowa w mogileńskiej farze.

Życie i dzieło ks. Piotra Wawrzyniaka

30 stycznia 1999 r. w Mogilnie obchodzono uroczystość 150. rocznicę urodzin księdza Prałata Piotra Wawrzyniaka. 10 listopada 2000 r. obchodzimy z kolei 90. rocznicę śmierci Niekoronowanego Króla Polski doby rozbiorów.

Ks. Piotr Wawrzyniak.

Ksiądz Piotr Wawrzyniak urodził się 30 stycznia 1849 r. w Wyrzece niedaleko Śremu jako czwarte dziecko Franciszka i Cecylii Wawrzyniaków. Był jednak ich pierwszym dzieckiem, które przeżyło. Pozostała trójka zmarła bardzo wcześnie. Matka przed jego urodzeniem ślubowała w Górze Duchownej, że jeżeli przeżyje zostanie poświęcony stanowi duchownemu. Tak też się stało.

Po ukończeniu wiejskiej szkółki elementarnej rozpoczyna naukę w gimnazjum w Śremie. W szkole nie był uczniem celującym, ale w ostatniej klasie został prymusem. 5 października 1867 roku otrzymał świadectwo dojrzałości i dwa dni później wstąpił do seminarium duchownego w Poznaniu. Od początku należał do najlepszych uczniów. W

Wnętrze fary śremskiej.

1871 r. otrzymał od władz pruskich stypendium na studia teologiczne w Monasterze (Munster). Sytuacja materialna zmusiła go do przerwania tych studiów. 11 sierpnia 1872 roku odprawił w Dalewie swoją mszę prymicyjną i osiadł jako wikariusz i mansonarz w parafii śremskiej.

Od samego początku rozwinął tam szeroką działalność społeczną i narodową. Rozpoczął od akcji odczytowej i szkoleń a cykl spotkań trwał kilkanaście lat. Sława jego dokonań sięgnęła po kilku latach daleko poza Śrem. W 1877 r. został Patronem Towarzystw Przemysłowych w Wielkopolsce. Musiał jednakże po roku zrezygnować z tej funkcji na żądanie władz kościelnych.

Nie zrażony niepowodzeniem kontynuował pracę w Towarzystwie Młodych Przemysłowców w Poznaniu. Działał także w kilku towarzystwach śremskich m.in. aktywizując tamtejszy Bank Ludowy. Cała jego działalność została w końcu doceniona przez władze duchowne i w 1896 roku otrzymał nominację na szambelana papieskiego (prałata).

Z Mogilnem związany był już od 1894 roku, gdy kandydował z okręgu mogileńskiego - strzelińskiego - inowrocławskiego do parlamentu Rzeszy. Co prawda zrezygnował z kandydowania w tym okręgu ale został posłem z okręgu śremskiego. Lata 1894 - 98 to uaktywnienie się działalności politycznej księdza Piotra. Ten epizod nie pozostawił jednak poważniejszych śladów w życiu tego działacza. Już nigdy nie kandydował na posła. W tym czasie dużo podróżował. Był między innymi w Stanach Zjednoczonych (1896 r.).

Najbardziej zaangażowany był w działalność Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu, którym patronował ks. Augustyn Szamarzewski. Piotr Wawrzyniak pełnił w nim w latach 1889 - 91 funkcję wice patrona, a od 1891 aż do swej śmierci w 1910 r. funkcję Patrona Związku.

Mogileńska fara w I poł. XX w.

W 1898 r. ks. Arcybiskup Stablewski powierzył ks. Prałatowi Piotrowi Wawrzyniakowi funkcję proboszcza parafii farnej w Mogilnie. Wsiadając 30 kwietnia 1898 r. na dworcem mogileńskim nie był zachwycony nową prebendą, w skład której wchodziły trzy kościoły p.w. św. Jakuba (fara), św. Jana Apostoła (były klasztor benedyktyński) i św. Klemensa (na cmentarzu mogileńskim).

Wydawało się, że proboszczowanie w małym miasteczku pogranicza zmniejszy aktywność społeczną księdza. Nic bardziej mylnego. Mogilno okazało się znakomitą odskocznią dla jego misji duszpasterskiej i społecznej. Ks. Wawrzyniak nigdy nie ukrywał, że było to możliwe tylko dzięki jego pomocnikowi w parafii ks. Mieczysławowi Brodow-

Kościół pw. św. Klemensa

skiemu.

Cała działalność księdza była wielonurtowa. Już wcześniej okazał się znakomitym organizatorem spółdzielczości w Wielkopolsce. W Mogilnie rozpoczął działalność budowlaną. W ciągu 12 lat spowodował ogromne przeobrażenia w parafii. Przede wszystkim gruntownie wyremontował dwa kościoły (fara i klasztor), zakupił do nich organy, całkowicie przeobraził wygląd cmentarza miejskiego, urządzając go na sposób parku. Znana jest prawdziwa anegdota z życia księdza, która mówi, że każdego gościa, przyjeżdżającego do Mogilna na zaproszenie księdza, zawoził najpierw na cmentarz mogileński by pochwa-

Klasztor mogileński

lić się swym dziełem.

Kilka miesięcy po objęciu funkcji proboszcza oddano do użytku przerobioną stodołę proboszczowską, którą przeznaczono na miejsca spotkań polskich organizacji działających w mieście. Przez wiele lat budynek ten był jedynym pomieszczeniem, w którym mogli legalnie zbierać się Polacy, by dyskutować o problemach społecznych i politycznych. Dziś po stu latach w pomieszczeniu tym (kaplica św. Judy Tadeusza) spotykają się organizacje katolickie i prawicowe działające w Mogilnie.

Obejmując funkcję prezesa Rady Nadzorczej mogileńskiego Banku Ludowego, podobnie jak w Śremie, spowodował błyskawiczny wzrost tej instytucji. Rozwój banku był tak żywiołowy, że należało pomyśleć o nowych pomieszczeniach dla niego. Ks. Wawrzyniak zbudował na terenie parafii, na brzegu Jeziora Mogileńskiego piękny budynek, zaprojektowany w stylu gotyku angielskiego. Jest on do dziś ozdobą tej części miasta i tam w 1904 r. została przeniesiona siedziba banku.

Największym dziełem, które sobie zamierzył był wspaniały budynek przeznaczony dla polskiej społeczności lokalnej, z salą widowiskową na 350 miejsc. Miał to być i tak się zresztą stało, Dom Katolicki, w którym znalazłaby miejsce biblioteka publiczna (pamiętajmy, że Wawrzyniak był wiele lat związany z Towarzystwem Czytelni Ludowych, w któ-

rym pełnił liczne i ważne funkcje), a także pomieszczenia dla różnych polskich organizacji społecznych. Budynek oddany do użytku po śmierci księdza do 1939 roku spełniał funkcje, do których był powołany. Obecnie

Bank Ludowy. W głębi widoczny Dom Katolicki.

mieści się w nim kino i Dom Kultury.

Należy jednakże wrócić do tematu, który był domeną księdza prałata. Pełnienie funkcji Patrona Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych nie wyczerpuje jego olbrzymich dokonań na rzecz rozwoju spółdzielczości w Wielkopolsce, na Pomorzu i Śląsku. W roku 1900 postanawia dokonać eksperymentu i 20 maja zakłada w Mogilnie, pierwszą w Wielkopolsce spółdzielnię „Rolnik”, która w zamyśle księdza miała skutecznie rywalizować z nieuczciwym wobec włościan kupiectwem, głównie niemieckim. Rok po śmierci pomysłodawcy istniały już 54 „Rolniki”. Innym pomysłem było założenie w 1910 r. spółki parcelacyjnej w celu przeciwstawienia się

Plebania wawrzyniakowska. Miejsce spotkań w ramach „Niedziel mogileńskich”.

działalności Komisji Kolonizacyjnej.

W swej działalności ks. Piotr Wawrzyniak nie zapomina o polityce. Działa w Komitetach Wyborczych, min. w 1910 r. został Przewodniczącym Polskiego Centralnego Komitetu Wyborczego w Poznaniu. Sławne na całą Polskę stały się cotygodniowe „Niedziele w Mogilnie”, organizowane na plebanii farniej. Na spotkania przyjeżdżało każdorazowo 20-30 osób z terenu poznańskiego, Pomorza i innych dzielnic polskich. Analizowano na nich sytuację polityczną, sprawy społeczne, oświatowe, itp.. Przyjeżdżali wybitni działacze o bardzo znanych nazwiskach. Mogilno stało się na początku XX wieku żywym ośrodkiem społecznym i politycznym, skupiającym tych, których łączyła wspólna troska o losy narodu i Polski, oddziaływującym na wszystkie zabory. Wraz ze śmiercią księdza Prałata ta cenna inicjatywa upadła.

Niewątpliwie dużą rolę w zmaganiach z germanizacją odegrała prasa polska. Wie-

dział o tym fakcie i ksiądz Wawrzyniak. Założył on i kierował działalnością wydawniczą drukarni i księgarni św. Wojciecha w Poznaniu. Był także wydawcą kilku specjalistycznych pism spółdzielczych. W Mogilnie założył pismo „Orędownik na Powiat Mogileński”, które wszelako po roku działalności przestało się ukazywać.

Ksiądz Wawrzyniak był zwolennikiem tez zawartych w „Rerum Novarum” papieża Leona XIII. Wszystkie tworzone przez niego organizacje były konkurencyjne dla idei socjalistycznych. Założył ich w samym Mogilnie około 20, a wieloma z nich kierował, mimo że cały czas był w rozjazdach a do swej parafii przyjeżdżał w sobotę wieczorem, by w poniedziałek znów udać się na kolejną inspekcję.

Jako ksiądz miał dwa znaczące osiągnięcia. W 1907 roku założył Związek Kapłanów „Unitas”, spełniający funkcję związku zawodowego, który miał się zajmować ubezpieczeniem ogniowym, życiowym, emeryturami, rozwiązywaniem sporów i kwestii wątpliwych oraz krzewieniem życia naukowego i towarzyskiego. Organizacja ta objęła 80% księży w zaborze pruskim. Po śmierci Wawrzyniaka prezesem Głównego Zarządu związku został ks. Prałat Laubitz z Inowrocławia. Drugie osiągnięcie to „Księżówka” - dom zdrowia dla kapłanów katolickich w Zakopanem, istnie-

Księżówka w Zakopanem.

jąca do dzisiaj.

Śmierć przyszła nagle w nocy z 9 na 10 listopada 1910 roku w Poznaniu. Pożegnanie zwłok odbyło się w grodzie nad Wartą, a ksiądz Wawrzyniak, jak co tydzień w sobotę 12 listopada, powrócił na stałe do Mogilna. Pogrzeb odbył się w niedzielę o godzinie 15:00 na ulubionym cmentarzu. Stał się ogólnonarodową manifestacją patriotyczną. Tak wielkiej liczby osób, które zjechały się do Mogilna z wszystkich dzielnic Polski, nigdy przedtem, ani nigdy potem to małe miasteczko wielkopolskie nie widziało (przybyło ponad 20.000 ludzi). Kondukt pogrzebowy z klasztoru na cmentarz szedł przez całe miasto. Domy przybrane żałobą i kwiatami, czerwone sukno rozwinięte na trasie. Żegnali Wielkiego Polaka jego przyjaciele i współpracownicy z ks. Kazimierzem Zimmermannem, rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego na czele.

Trzy lata później zwłoki księdza przeniesiono do wybudowanego pomnika grobowego projektu Stefana Cybichowskiego z Poznania. Na tablicy nagrobnej widnieje napis:

**Ks. Piotr Wawrzyniak -
Wielki Syn Narodu**

Grób - pomnik ks. prałata.

O roli ks. Wawrzyniaka najlepiej świadczą wypowiedzi jego wrogów. Organ spółdzielni niemieckich pisał: „Z jego śmiercią ubył społeczeństwu polskiemu mąż, którego nazwisko na zawsze będzie związane z historią odrodzenia narodu polskiego. Duch jego nie tylko w dziedzinie ruchu spółdzielczego pozostawił po sobie ślady niezatarte, lecz także we wszelkich organizacjach polskich. Należy się, abyśmy wielkość tego męża i wielkość jego dzieł uznali”. Inne pismo, niemiecki „Posener Tageblatt” wydało taki oto sąd o księdzu Piotrze: „Zakładając spółdzielnię stał się równocześnie wychowawcą narodu. Organizacje spółdzielcze i punktualność w prowadzeniu przedsięwzięcia - oznaczały wyzwolenie włościan z rąk lichwiarzy. Niemcy nazwali go „Niekoronowanym Królem Polski”. Komuniści polscy po 1945 roku kazali zupełnie o nim zapomnieć, na szczęście nieskutecznie.

Należał do najbarwniejszych postaci Wielkopolski okresu zaborów. Tak o nim pisał w szkicu „Najdłuższa wojna Polaków” Stefan Bratkowski: „Kaznodzieja to nie był. Orator też nie. Słownikiem operował mocno ograniczonym, do rozmownych nie należał. Gęba zimna, nie okazująca żadnej reakcji na zachowanie otoczenia, wypis, wymaluj - rekin finansjery, jak takich malują portrety i filmy. Łapa żelazna - i dosłownie i w przenośni. Siły - końskie. Postura - boksera ciężkiej wagi. A zdolność i jasność myślenia w sprawach gospodarczych niewiarygodna, podparta pasją patriotyczną. Skąd się wszystkiego nauczył,

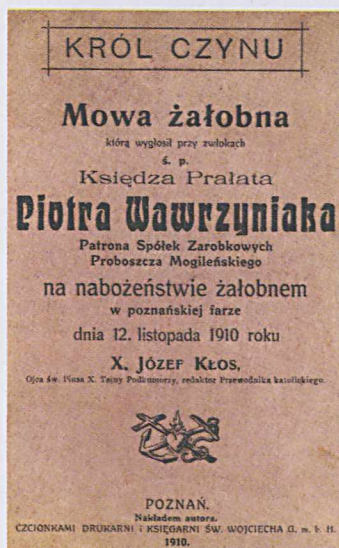

Ks. Piotr Wawrzyniak - obraz pędzla Małgorzaty Chmielnik.

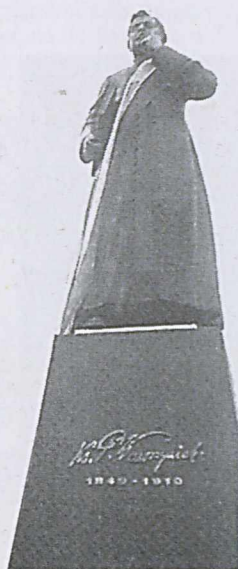
Piotr Kaźmierczak

Ks. Piotr Wawrzyniak.

Karta tytułowa mowy żałobnej
wydanej nakładem ks. Józefa
Kłosa przez drukarnię i
księgarnię św. Wojciecha w
Poznaniu.

Pomnik ks. Piotra
Wawrzyniaka w Śremie.

KRÓL CZYNU

fragmenty mowy żałobnej ks. Józefa Kłosa

Ach, daremna to rzecz, badać wyroki Opatrzności. Drogi moje nie drogi wasze i myśli moje nie myśli wasze, mówi Pan. To jedno tylko wiemy, że jakkolwiek dzisiaj zakryte są one przed oczami naszymi, objawią się kiedyś - w całej swojej mądrości i sprawiedliwości. Kiedyś, gdy oglądać będziemy Boga twarzą w twarz, poznamy, że ręka, która nas tak dotkliwie uderzyła, miłość i tylko miłość kierowała na ziemi. Nie nam obecnie zdzierać tę zasłonę, bo „ktoby chciał rozumem wszystkiego dochodzić, zginie, a nie będzie umiał w to ugodzić”.

Ale że korzmy się z uniżeniem wobec wyroków Boskich, nie mniej przeto słuszenie boleć nam się godzi głębokim żalem po tej stracie. Ach, bo to nie strata, jak tysiąc innych - to klęska! W wielkiej świątyni naszej nie kamień odpadł rzeźbiony, co był pieszczotą dla oka, nie cegiełka drobna, którą łatwo zastąpić: nie, to filar, jeden z najpoężniejszych, na którym mocno opierało się całe budowanie, legł w gruzach, a my strwożeni oglądamy się dokoła, ażali znajdując podobnie silne ramiona na podtrzymanie walącego się stropu sklepień.

Czem on był dla nas?

Ach, nie pytajcie, bo to najboleśniejsza sprawa! Im więcej nad nią myślę i rozważam, tem bardziej przerażającą wydaje mi się ta pustka i przepaść, która przez śmierć jego powstała, - ale też tem trudniejsze zadanie, które wziąłem na siebie, stając przed wami na tem miejscu, abym ogłosił wielkość naszej straty i obwołał w ostatniej godzinie rozstania zasługi tego rycerza pracy! Jestem jako drobne pachole, stojące przed górą, którą mu z miejsca ruszyć kazano. Jakże zabrać się do tego dzieła? Za małe byłyby słowa wyczonej wymowy, by osiągnąć mogły jego wielkości. Czyżby to dosyć było dla człowieka tej miary, rzucić mu na trumnę garść suchych liczb z jego życia i szczegółów jego działania? Czyż nad otwartą mogiłą płacze dzisiaj, jak zwykle bywa, najbliższa tylko rodzina z krwi i ciała? Ach, cały naród jemu bliską rodziną, którą on po Bożemu ukochał, - ten, który w starym świecie podzielony zabroczeni pługami na trzy części, i ten na drugiej półkuli, który go przed dwunastu laty z takim zapalem i uniesieniem przyjmował u siebie.

Ale powtarzacie pytanie: Czem on był dla nas? Pytacie, - bo po wielkiej stracie dziwną folgę sprawuje uciśnionemu bólem sercu przypomnienie sobie, czem strata klęską się staje...

...Już zbliżam się ku końcowi tej żałobnej przemowy. Ale czuję, jak mało powiedziałem, coby było godną jego wielkości pochwałą, i jak dużo jeszcze powinienem powiedzieć, aby należycie tego króla czynu przedstawić. A chociaż wszelkiem pochlebstwem się brzydzę, chętniebym się przyznał do dworactwa względem wielkiego zmarłego, skoro to podobno jedyne dozwolone kapłanom dworactwo - wobec zmarłych, a przyznałbym się tem chętniej, że sam na jego czyny przez dłuższy szereg lat patrzałem i z bliska mogłem go podziwiać i - kochać. Ale i ja chwalić go nie potrzebuję: laudent eum opera eius - niech go chwala czyny jego! A te chwalebne czyny tak są liczne i tak różnorodne i wspaniałe, że ktokolwiek na nie spojrzy, bez względu na to, w jakim stoi obozie, chętnie uchyli przed niemi czoła - a jakichkolwiek użyłbym słów na wysłowienie jego zasług, moglibyście mi zawsze jeszcze zarzucić, że mniej niż za wiele.

Król czynu!

Stoi on przed tobą, narodzie, jako król czynu, nie królewskiej krwi, bo z chłopskiej idący chaty, ale istic królewskich zasług, za które i ci, których świat nazywa wysoko urodzonymi, niski mu pokłon oddać winni. W królewskim majestacie czynu jako z życia, świeci nam jako słup ognisty, aby był wodzem obojogo czasu, we dnie i w nocy, w chwilach jaśniejszych powodzeń strzegący zachowania miary, a w ciemnych nocach dopuszczając Bożych chrońcy od utraty wiary.

Idą dni, a może już są blisko, gdy spadnie na nas istna szarańcza nowych boleści i uścisków. Gdy wróg szturma gwałtowny przypuszcza do twierdzy, w której bronią się niedobitki rozbrojone, wtedy jakże łatwo pomiędzy załogą o małoduszne wątplenie! - Gdyby i w naszych szeregach popłoch miał wybuchnąć i małoduszność, przykład jego niestrudzonej a spokojnej i celowej pracy będzie wtedy wołał na nas głośno: Zachować spokój ducha a przetrwać! Jak za czasów Machabejczyków kapłani Izraela w przeprowadzeniu do Persyi, którzy na len czasu bogochwalcy byli, wyjąwszy ogień z ołtarza skryli potajemnie w dolinie, a potem, po powrocie, znowu go rozpalili na ołtarzach swoich, tak i my zachowajmy ukryty w domach, rodzinach, ostatecznie w piersiach swoich skąd go żadna wroga siła nie wyrwie, święty ogień miłości dla świętych ideałów, by go rozświecić, kiedy się Bogu spodoba, i zapalić ogień wielki. Tak aby się wszyscy zdziwili.

Taki to on - król czynu!

Więc ty go, narodzie, jako króla czynu uznaj i uszanuj!

Przynieście królewski szkarlat wdzięczności i zawdziecicie go na barki jego, do ręki dajcie berło uznania, na głowę włóżcie złotą koronę czci, wysadzaną perłami poświęceń dla braci, i posadźcie go na tronie serdecznej pamięci w świątyni ducha narodu!

I niech temu królowi czynu serca nasze składają w darze gorące modły, aby Król niebios otworzył mu co rychlej królestwo wiekuistego szczęścia i ukoronował go wieńcem niewiedzącej chwały. Przyjaciele, których on darzył przyjaźnią swoją, towarzysze pracy, którym był mistrzem i nauczycielem, wy wszyscy, którzy z jego ręki doznaliście dobrodziejstw, kapłani, bracia jego w urzędzie, ludu polski, którego on dzieckiem, nie zapominajcie dziś, nie zapominajcie nigdy o duszy jego!

Jeszcze kilka dni temu słuchaliśmy przy końcu sejmiku oświatowego, jak z ust jego płynęły złote słowa wysokich i szczytnych myśli o oświacie ludu. I pod wrażeniem tych słów wołaliśmy mu z uniesieniem: Niech żyje! - wtedy gdy wskazówka na zegarze jego życia dobiegała już przeznaczonego kresu. Niech żyje! Takie to życzenie ludzkie. Drugiego dnia powiedział Pan Bóg: Morte morietur! Niech umrze! Ale ufajmy mocna, że Bóg powiedział: Niech umrze ciało, bo takie są drogi jego, ale dusza niech żyje w przybytkach, zgotowanych od założenia świata tym, którzy Boga miłują. Tak, niechaj dostąpi tego żywota wiekuistego, do którego przez całe życie ziemskie dążył! Niechaj on, który tak mało dawał sobie odpoczynku i wytchnienia na ziemi, zażywa nieustannego spoczywania w niebieskiej światłości!

Wóście, anieli i święci nasi patronowie nasze łzy i nasze ofiary i zanieście je przed Tron Najwyższego jako przebłaganie za ludzkie winy i ułomności drogiego Zmarłego. Matko Najświętsza, Królowo naszej korony, którą on ostatnią na ziemi modlitwą uwielbił, przyjmij go za syna swego! Daj mu, o Boże, siebie samego jako zapłatę zbytnie wielką za to, że Tobie był sługą, a ludowi twemu wodzem i hetmanem - a nad nami zmiłuj się, ach, zmiłuj się, o Panie! Amen.

W teksie zachowano oryginalną pisownię z 1910 roku.

oprac. Piotr Kaźmierczak

Przed Twe ołtarze zanosim błaganie

Str. 7

Słowa refrenu znanej religijno – patriotycznej pieśni są właściwym mottem omówienia ołtarzy naszej mogileńskiej Fary (aktualnie zrekonstruowanego ołtarza głównego i wcześniej odrestaurowanych ołtarzy bocznych, w kontekście obrzędu uroczystego ich poświęcenia przez Jego Ekscelencję Ks. Arcybiskupa Henryka Muszyńskiego – Metropolite Gnieźnieńskiego.

Nie do przecenienia jest fakt sprawowania przy tychże „stołach ofiarnych” Mszy św. przez Ks. Prałata Piotra Wawrzyniaka – proboszcza mogileńskiej fary, którego 90. rocznicę odejścia do Pana uroczyste obecnie obchodzimy.

Uczestniczymy dziś w liturgii przy tych samych ołtarzach, co kiedyś Ks. Prałat Piotr Wawrzyniak i nasi przodkowie w Chrystusowej wierze. Dziś możemy kontynuować strofę pieśni słowami „... Ojczyznę wolną pobłogosław Panie!”, w odróżnieniu od czasów ks. Prałata. Wówczas lud zanosząc swe pienia przed Boży Majestat, z utęsknieniem błagał: „... Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie!”. Dzięki Bogu, choć po wielu latach niewoli i totalitarnego ucisku lat ostatnich, to nastąpiło. Swoje opracowanie rozpocznę od omówienia ołtarzy bocznych, by artykuł zakończyć opisem historyczno - liturgicznego „rarytasu”, głównego ołtarza mogileńskiej fary.

Oba ołtarze boczne są wytworami rokokowymi 2 połowy XVIII wieku, z mensami (płytkami) ołtarzowymi sarkofagowymi i bogato zdobionymi retablami (częściami górnymi) z parami kolumn i rzeźbami.

Lewy boczny ołtarz pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, z mensą o ornamentach rokokowych, jest nieznanego autora. Nastawę ołtarza stanowią bogate ornamenty, podobnie zresztą jak i jego nasadę (część najwyższą), gdzie w owalnej ramie umieszczono nowszy od wizerunku Serca Pana Jezusa obraz Matki Boskiej Nieustającej Pomocy.

W polu środkowym ołtarza znajduje się obraz Najświętszego Serca Pana Jezusa na tle schodów wiodących w obłoki. Obraz nie posiada wyraźnych cech stylowych, a po lewej bokach stoją figury: po lewej św. Franciszka z Asyżu, po prawej św. Antoniego z Dzieciątkiem Jezus. Aktualnie (po konserwacji) całość ołtarza została utrzymana w tonacji ciemnego brązu z bogatymi złoceniami elementów roślinnych i architektonicznych. Trzeba dodać, że w okresie wcześniejszym, ów ołtarz był pw. Anioła Stróża, którego figura (nieco zniszczona) do dziś jest zachowana. W omawianym tu już owalu nasady, znajdował się obraz św. Antoniego z Dzieciątkiem. Nie było natomiast omówionych wcześniej figur Świętych zakonu franciszkańskiego, co można obejrzeć na zdjęciu, zachowanym w kronice parafialnej.

Przy tym ołtarzu są odprawiane cotygodniowe Nowenny do M. B. Nieustającej Pomocy oraz pierwszopiątkowe Wystawienia Najświętszego Sakramentu. Ołtarz ten służy każdego roku jako Grób Pana Jezusa, podczas Świętego Triduum Paschalnego.

Odnowiony ołtarz został odrestaurowany przez mgr. Witolda Kondratowicza – konserwatora zabytków sztuki z Torunia. Jest to jedno z pierwszych dzieł zrealizowanych według zamysłu księdza Proboszcza z pomocą finansową dobrodziejów i wiernych. Powrócił historyczny wystrój świętojacobowej fary. Drugi z ołtarzy bocznych, prawy ołtarz Matki Bożej Anielskiej, również jest nieznanego autora. Powstał w tym samym okresie, co ołtarz Serca Pana Jezusa. Mensa ołtarza posiada i tu bogaty ornament rokokowy. Również bogato ornamentowana jest nastawa ołtarza z parą kolumn o głowicach porządku korynckiego. W retablu (polu środkowym) ołtarza, umieszczony jest obraz na płótnie (nieznanego autora) Adoracji Najświętszej Maryi Panny z Dzieciątkiem, siedzącej na obłokach, otoczonej muzykującymi aniołami. W tle mieszczono scenę krajobrazową.

W nasadzie ołtarza (u samej góry) barokowy obraz olejny na płótnie z połowy XVIII wieku (nieznanego pochodzenia), przedstawiający św. Barbarę. Ów obraz przedstawia Świętą, trzymającą w prawej ręce kielich z Hostią a w lewej palmę swego męczeństwa. Zwornikiem obu obrazów jest umieszczony na górnym gzymsie bogato złożony kartusz herbowy, z symbolem Maryi i osadzoną nań koroną.

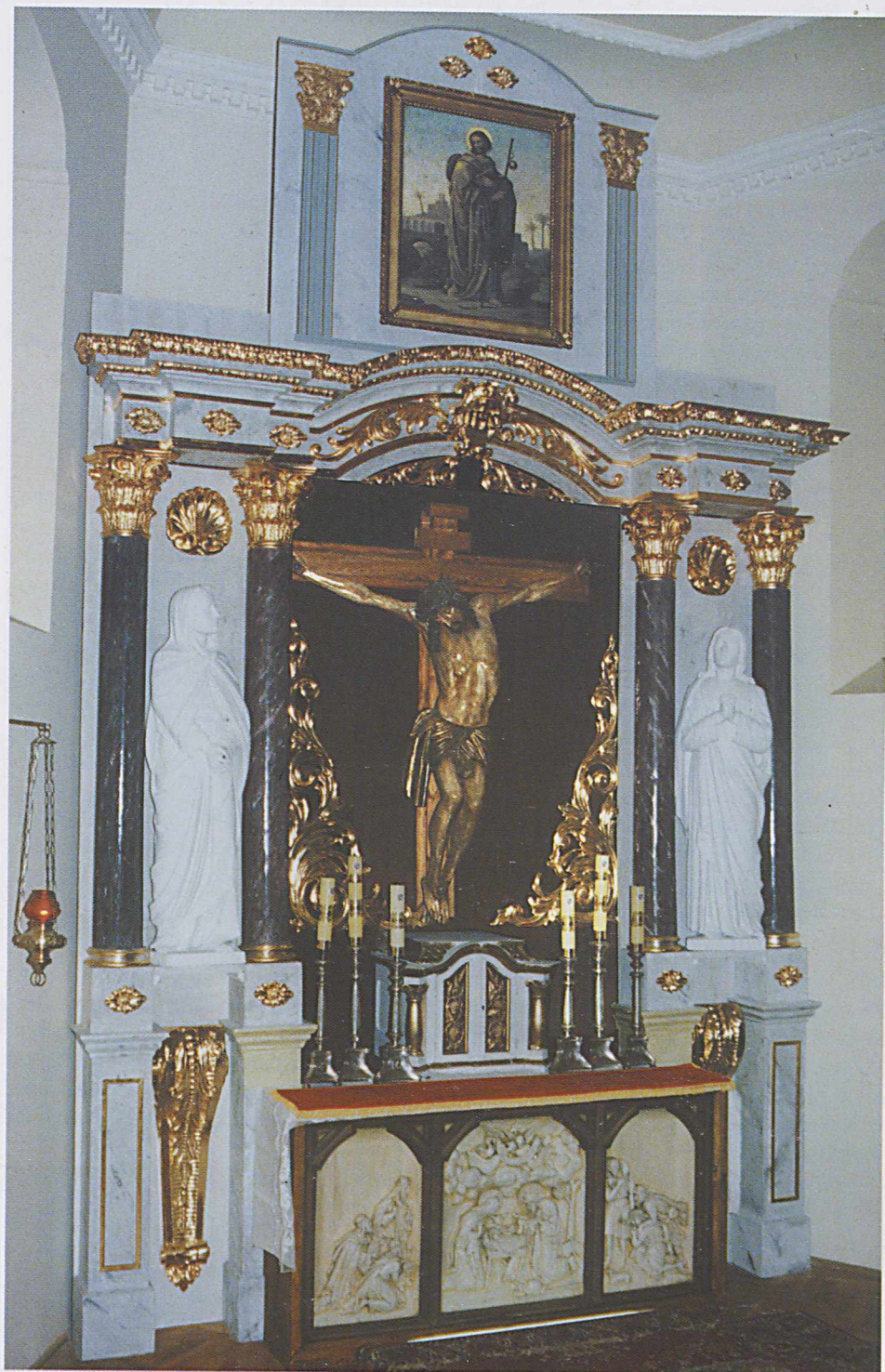
Ten ołtarz każdego Wielkiego Tygodnia jest miejscem uwieżnienia Pana Jezusa tzw. Ciemnicy. Ołtarz odrestaurowany w roku 1999 przez prof. Ewę Roznerską - Świerczewską z Wydziału Konserwacji Zabytków UMK w Toruniu utrzymano w tonacji ciemnego brązu z bogatymi złoceniami ornamentyki i architektonicznych części składowych.

Orędownik dla Powiatu Mogileńskiego - wydanie specjalne z okazji 90. rocznicy śmierci księdza Piotra Wawrzyniaka. Kolegium redakcyjne: ks. Witold Ceglarek, Jerzy Goździcki, Maria Jasińska, Piotr Kaźmierczak, ks. Zenon Lewandowski, Elżbieta Sarnowska. Opracowanie graficzne: Piotr Kaźmierczak. Zapis komputerowy: Piotr Kaźmierczak, Łukasz Jasiński.

Skład i druk: POLPRINT Inowrocław, ul. Średnia 5, tel. (0 52) 357 15 91, fax (0 52) 357 28 59

Przed Twoje ołtarze zanosim błagania

Ponad głównym elementem ołtarza, w jego szczytowej części, znajduje się duży, wykonany na płótnie, olejny obraz patrona parafii, św. Jakuba Apostoła Większego, w wyobrażeniu pielgrzyma, patrona pielgrzymów.

We wnękach międzykolumnowych, nad postaciami Matki Bożej i św. Jana, znajdują się „muszle Jakubowe”. Powtarzają się ona w ołtarzach bocznych.

Odrestaurowane ołtarze boczne i zrekonstruowany ołtarz główny stanowią votum Świętego Roku Jubileuszowego farniej wspólnoty parafialnej pod przewodnictwem ks. Zenona Lewandowskiego. Natchniony zamysł Przewielebnego księdza Z. Lewandowskiego, proboszcza na farnym wzgórzu od 1994 r., zrealizowała z wielkim pietyzmem prof. Ewa Roznerska-Świerczewska z UMK w Toruniu. Słowa wielkiej wdzięczności należą się ofiarodawcom, dobrodziejom i sympatykom naszej mogileńskiej fary.

Jerzy Goździcki

Z wielką satysfakcją pragnę omówić zrekonstruowany ołtarz główny, który jest perłą naszej farniej świątyni. Za czas jego powstania przyjmuje się rok 1891.

Elementem głównym ołtarza jest blisko dwumetrowy krucyfiks ołtarzowy, późnogotycki z polichromowanego drewna, szkoły włosko-tyrolskiej z roku 1511, tj. roku wybudowania obecnej świątyni.

Centralnym punktem ołtarza jest przedstawiony realistycznie Ukrzyżowany Chrystus. Kompozycję ołtarza dopełniają, niemal naturalnej wielkości, figuralne wyobrażenia Matki Bożej Bolesnej po lewej i św. Jana Apostoła po prawej stronie. Obie rzeźby wykonano w polichromowanym drewnie w XIX w.

Postaci „grupy ukrzyżowania” umieszczone zostały pośród wysokich, solidnych kolumn, z bogato złożonymi kapitelami (głowicami) porządku korynckiego. W części nad Krzyżem z tkaninowym tłem koloru rubinowego, wyprofilowano sklepienie ołtarza w formie łuku (złożone elementy kwiatowe i geometryczne).

Dodajmy jeszcze, że do roku 1838 ołtarzowy krucyfiks pozostawał na belce tęczowej prezbiterium kościoła. 12 września 1974 r. Ołtarz główny zdemontowano przy aranżacji wnętrza świątyni na współczesne.

W przedniej dolnej części ołtarza (antypedium) znajduje się trójczęściowa płaskorzeźba. W polu środkowym przedstawia scenę Narodzenia Pana Jezusa, w lewym - Pokłon Trzech Króli, w prawym - Pokłon Pasterzy.

Plebania.

„Zwątpienie w Boga jest dla Niego największą obelgą.”

Bł. Ojciec Pio

Mogilno
2000

Wrzesień

Pn		4	Rozalii, Róży	11	Hiacynta, Piotra	18	Stanisława, Ireny	25	Władysława, Aurelii	
Wt		5	Doroty, Teodora	12	Najświętszego Imienia Maryi	19	Januarego, Teodora	26	Kosmy, Damiana	
Śr		6	Beaty, Eugeniusza	13	Jana Chryzostoma	20	Eustachego, Euzebii	27	Wincentego, Justyny	
Cz		7	Reginy, Melchiora	14	Podwyższenia Krzyża Świętego	21	Mateusza, Hipolita	28	Wacława, Tymona	
Pt	1	Bronisławy, Idziego	8	Narodzenie NMP	15	NMP Bolesnej	22	Tomasza, Maurycego	29	Michała, Gabriela, Rafała
So	2	Stefana, Juliana	9	Piotra, Sergiusza	16	Korneliusza, Cypriana	23	Bogusława, Tekli	30	Hieronima, Felicji
N	3	Wacława, Krzysztofa	10	Mikołaja, Łukasza	17	Roberta, Justyna	24	Gerarda, Teodora		

Dzwonnica.

„Gdy zabiegamy o przebaczenie, musimy być gotowi przebaczać.”

Kardynał Stefan Wyszyński

Mogilno
2000

Październik

Pn	2 Aniołów Stróżów	9 Wincentego, Dionizego	16 Jadwigi, Małgorzaty	23 Jana, Seweryna	30 Edmunda, Przemysława
Wt	3 Jana, Teresy	10 Daniela, Leona	17 Ignacego, Wiktora	24 Antoniego, Marcina	31 Krzysztofa, Urbana
Śr	4 Franciszka, Rozalii	11 Aleksandra, Aldony	18 Łukasza, Juliana	25 Darii, Bonifacego	
Cz	5 Faustyny, Apolinarego	12 Maksymiliana, Serafina	19 Pawła, Jana	26 Lucjana, Ewarysta	
Pt	6 Brunona, Artura	13 Honorata, Edwarda	20 Jana, Ireny	27 Sabiny, Iwony	
So	7 NMP Różańcowej	14 Kaliksta, Bernarda	21 Urszuli, Jakuba	28 Szymona, Tadeusza	
N	1 Teresy, Remigiusza	8 Brygidy, Pelagii	15 Teresy, Florentyny	22 Filipa, Salomei	29 Wioletty, Felicjana

Różaniec - dla starszydzi godz 18⁰⁰
- dla dziecka godz 17⁰⁰

Cmentarz - Mauzoleum ks. Piotra Wawrzyniaka.

„Miłość jest miarą, według której Pan będzie sądził nas wszystkich.”

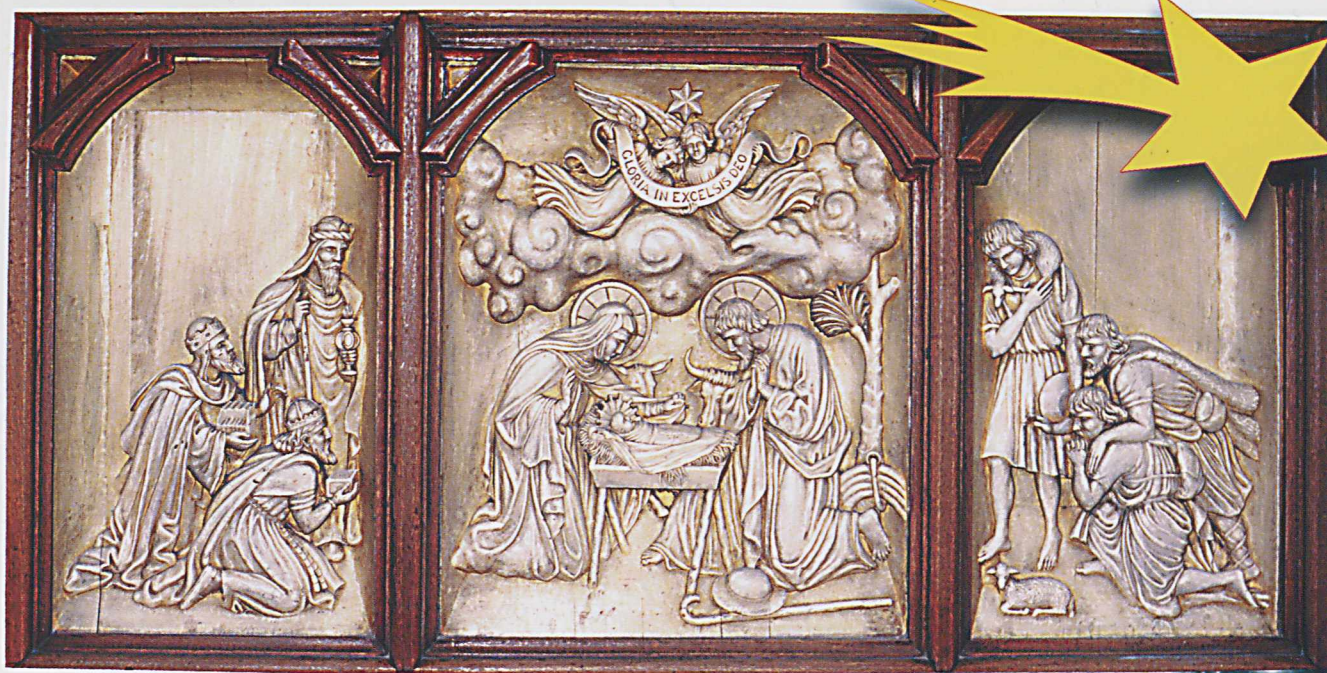
Bł. Ojciec Pio

Mogilno
2000

Listopad

Pn		6	Leonarda, Feliksa	13	Benedykta, Stanisława	20	Rafała, Anatola	27	Waleriana, Maksyma
Wt		7	Antoniego, Florencjusza	14	Emila, Wawrzyńca	21	Ofiarowanie NMP	28	Zdzisława, Stefana
Śr	1	8	Bogdana, Seweryna	15	Alberta, Leopolda	22	Cecylii, Marka	29	Przemysława, Błażeja
Cz	2	9	Aleksandra, Ludwika	16	NMP Ostrobramskiej	23	Klemensa, Felicjy	30	Andrzeja, Konstantego
Pt	3	10	Marcina, Sylwii	17	Elżbiety, Grzegorza	24	Jana, Flory		
So	4	11	Karola, Olgierda	18	Święto Niepodległości	25	Katarzyny, Erazma		
N	5	12	Elżbiety, Zachariasza	19	Jozafata, Renaty	26	Chrystusa Króla		

Płaskorzeźba z głównego ołtarza.

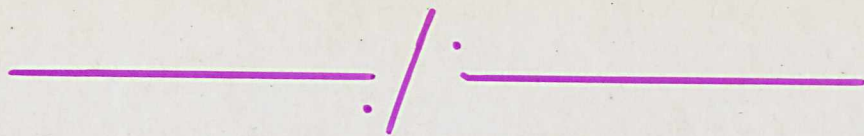
„W Chrystusie Panu - teraz
i w przyszłych stuleciach.”

Papież Jan Paweł II

Mogilno
2000

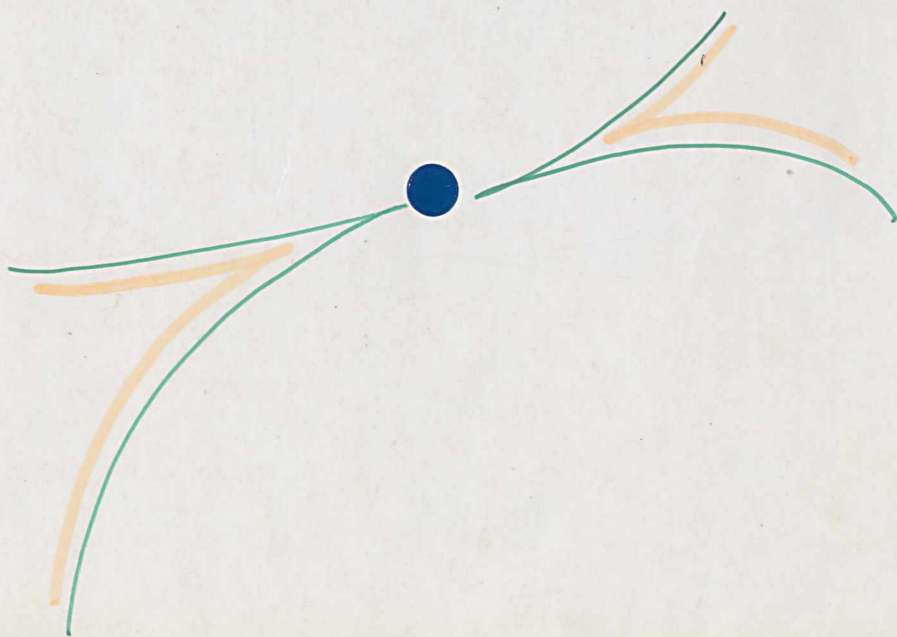
Grudzień

Pn		4 Barbary, Jana	11 Damazego, Daniela	18 Bogusława, Gracjana	25 Boże Narodzenie
Wt		5 Sabiny, Kryspina	12 Joanny, Aleksandra	19 Dariusza, Eleonory	26 Szczepana, Dionizego
Śr		6 Mikołaja, Emiliana	13 Łucji, Otylii	20 Dominika, Zefirynty	27 Jana, Maksyma
Cz		7 Ambrożego, Marcina	14 Jana, Alfreda	21 Piotra, Anastazego	28 Antoniego, Cezarego
Pt	1 Natalii, Edmunda	8 Niepokalane Poczęcie NMP	15 Celiny, Waleriana	22 Zenona, Honoraty	29 Tomasza, Dominika
So	2 Pauliny, Balbiny	9 Wiesławy, Leokadii	16 Zdzisławy, Albiny	23 Wiktorii, Jana	30 Eugeniusza, Irminy
N	3 Franciszka, Ksawerego	10 Julii, Bogdana	17 Floriana, Łazarza	24 Adama, Ewy	31 Świętej Rodziny

Boże Narodzenie

Na radośnie dziś świąt Bożego Narodzenia
drogim parafianom, siostrom zakonnym,
najmilszym dzieciom kochanej młodzieży
drogim dorosłym, czułym rodzinom,
gościom, dobrodziejom i oparowcom,
miłośnikom mogileńskiej Fary, wszystkim
życząc obfitych łask i błogosławieństw od
Dzieciątka, Jezusa i Jego Matki Maryi.
Życząc dobrego zdrowia, zdolności
umysłowych, krepkich sił. Niech blask
betlejemskiej gwiazdy rozproszy wszelką
ciemność i stawi się źródłem
prawdziwej radości, szczęścia i Bożego
pokoju.

W roku 2000 w parafii
ochrzczono 42 dzieci.

Związek matczyński
zawarło 17 par

Bóg powołał ze wspólnoty
parafialnej do wieczności
35 osób.

